

HET STEEDS WEER NIEUWE NORMAAL

Stel dat Heimans en Thijssse – de twee mannen die ruim honderd jaar geleden aan de wieg stonden van de Nederlandse natuurbescherming – vandaag nog eens konden zien wat er van hun inspanningen terecht is gekomen ... Waarschijnlijk zouden ze zich kapot schrikken en in diepe depressie raken. Natuurliefhebbers van nu hebben, afhankelijk van hun leeftijd, langzaam kunnen wennen aan de gestage achteruitgang van de Nederlandse natuur. Piepjonge vogelaars of floristen in de dop hebben daar geen boodschap aan. Voor hen is de huidige staat van de natuur een gegeven dat als normaal wordt beschouwd.

Maar sterk vergraste bossen doen nog altijd pijn aan mijn ogen, omdat ik tijdens de zomervakantie bij mijn oma in de Achterhoek door mooie, bemoste eikenbossen heb kunnen dwalen. Voor mijn neefje van twaalf spreekt vergrassing in bossen vanzelf, tenminste als hij er al oog voor heeft en zich kan losrukken van de videogames waaraan hij verslaafd is.

Dit fenomeen heet met een dure Engelse term: shifting baseline syndrome. Dat begrip is ontwikkeld door een marien bioloog die zich afvroeg waarom de visstanden ondanks alle maatregelen maar achteruit blijven gaan. Hij beschrijft het mechanisme als volgt: elke generatie viswetenschappers accepteert de visstand aan het begin van hun carrière als de normale situatie en daarop worden de vangstquota gebaseerd. Quota die nooit gehaald worden, zodat een volgende generatie biologen die lagere visstand weer als het nieuwe normaal beschouwt en de cirkel zich herhaalt.

Gebrek aan historisch besef speelt ons dus parten. En niet alleen bij biologen. Zo'n twintig jaar geleden sprak ik min of meer bij toeval een aantal mensen op leeftijd die iets wisten te vertellen over de natuur in de jaren 20 en 30 in de vorige eeuw. Een daarvan was een Friezin die opgroeide in de buurt van Lemmer in een gezin waarvan de vader van beroep stroper was. Het was armoe troef, maar de rijkdom aan vogels, vissen en planten was verbijsterend. Als ze wel eens mee mocht met haar vader om 's nachts op paling te vissen, dan speelde verderop een familie otters en was het moeras barstensvol vogelgeluiden. Niet dat haar vader blij was met die otters. In zijn ogen waren het vuile rovers die hij, als hij maar de kans kreeg, probeerde dood te slaan. Maar de palingen waren wel mooi polsdik en hij liep met zijn vangst helemaal naar Heerenveen, ruim twee uur lopen, omdat hij daar vijf cent per kilo meer beurde dan op de markt van Lemmer.

Voorbij, voorgoed voorbij; zowel de armoe als de rijkdom. Teveel productie, te veel stikstof etc. Naast het bekende rijtje natuur-bedreigers dient zich een nieuwe aan in de vorm van een gezelschap bestaande uit bosbouwers en beheerders met een technocratische visie. Zij willen de arme zandgrond-bossen eens goed aanpakken. Over het algemeen is een stevige aanpak niet een werkwijze waarbij paddenstoelen floreren. Dat wordt toegelicht in het artikel 'Vogelvrije bossen', afgedrukt in deze Coolia. Laat ik besluiten met een opmerking van natuur-schrijver Koos van Zomeren: Je moet levenslang alert zijn om een bijzonder stuk natuur te behouden, terwijl de vernietiging ervan slechts een halve dag vergt!

door Rob Chrispijn

